

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ioan. Petri Maffei, Bergomatis, E Societate Iesv,
Historiarvm Indicarvm Libri XVI.**

Maffei, Giovanni Pietro

Antverpiae, 1605

Eivsdem Ad Socios.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11473

here venimus quinto Calend. Februarias. Ludouicus Almeida quibusdam negotiis priuim, deinde etiam valetudine aduersa impeditus, ibi diutius substirrit: ego diei non amplius mora facta, profectus inde, Meacum leucarum tredecim interuallo perueni pridie Calend. Februarias. Auentu meo cum ceteri Christiani, tum Gaspar Vilela præcipue, qui neminem è nostris Meaci toto ferme sexennio viderat, mirum in modum recreatus est. Is quadragesimum nondum ætatis annum excedit, sed cani septuagenarium indicat, frigorum vi vehementer affecto consumptoque corpusculo. Meacensi lingua, quæ, vt celeberrimi populi regis que vrbs fertur elegantissima, iam nunc vtitur ita perite, non modò vt confessiones intelligat, sed habeat etiam conciones. Quosdam insuper libellos ad pietatem vtilis in eandem vertit linguam, aliosque deinceps non intermittit sub se ciuis operis vertere. Quod reliquum est, nos omnes Dominus pro sua bonitate perpetuò tueatur, opè que nobis ad voluntatem ipsius & rectè interpretandam & ritè exsequendam impetrat. Meaco, II. Calend. Martias, MDLXY.

EIVSDEM AD SOCIOS.

 X iis litteris, quas ad vos dedi mense Februario, multa de Iaponicis ritibus atque superstitionibus cognouisse vos arbitror: alia nunc de rebus præcipue Meacensibus addam hac epistola, quam puto vobis fore non iniucundam. Ego, vt scripsi ad vos antea, Meacum attingi magna Christianorum lætitia pridie Calendas Februarias: incidit meus aduentus in ipsum noui anni initium, quòd hac hyeme Iaponii à Calendis Februariis auspicati sunt; varius enim est in his regionibus anni cursus; longè alia atque apud nos ratio temporum atque descriptio. Verus est autem gentis mos, vt anno ineunte, ab die nono Lunæ adusque vigesimum, regni proceres & Bonziorum principes ad Regem quisque suum salutandum non sine donis accedant. Ea sunt ferè magnis chartæ numerus, aurea stabella, arma affabre facta, & alia eiusmodi. atque hæc consuetudo, iam inde ab antiquis ducta temporibus, cum in aliis omnibus regnis, tum verò in hoc Meacensi tanto diligentius rotinetur, quanto Cubus honore atque amplitudine cæteris omnibus Iaponis Regibus antecellit: atque idem honos vxori quoque ipsius matrique tribuitur. Hos autem salutatores Cubus longè cubiculorum ordine admittit ille quidem in penetralia, operis eximii peristromatis aureis adornata; sed ad eorù verba salutationesque (ea loci & personæ

sonæ majestas est) nihil omnino respondet: insignibus tantum Bonziis quibusdam id habet honoris, ut flabellum, quod tenet manibus, paululum inclinæ; atque in hunc modum primæ nobilitatis viri inducuntur: nam inferiorum ordinum hominibus, quam locupletissimis, & longè pretiosissima dona ferentibus, nullo pacto ad eum aditus est. Et quoniam ad viam Evangelio munendam, & existimationem apud rudem ignarumque veræ virtutis & gloriæ populum colligendam pertinere magnopere visum est, ut Evangelii præcones nequaquam exclusos inde fuisse constaret, dedit operam Gaspar, ut illum ipse quoque per idem anni tempus inuideret. ac superioribus quidem annis aulici cuiusdam beneficio potentis viri, ad Christianam religionem propensi, aliquoties introductus est: nunc verò mihi quoque eiusdem opera paruit aditus. Cubum ergo primum, deinde uxorem, postremo separatim in aribus matrem inuisimus, honesto comitatu ad regiam usque ducti: & cùm benignè accepti sumus ab omnibus: tum verò à matre humanissimè, quippe quæ non modò portionem nobis misceri iussit à famulis, verùm etiam Zacanam (salsamenti genus id est oliuarum instar) de more paxillis insertam; suis ipsa manibus honoris causa porrexit. Eam inuenimus in cœtu nobilium feminarum sedentem ante facellam ornatissimam, in quo erat Amida puellis effigies egregiè picta cuni diademate, aureis è capite radiis emicantibus; mirum ibi silentium, mira modestia, mira denique domestica disciplina: vehementer dolendum ut sit, tantam indolem tantis diaboli fraudibus opprimi, orandusque sit etiam atque etiam Dominus, ut hæcce tenebras Evangelii splendore pro sua infinita bonitate disiciat.

Ut eo sancti sumus officio, postridie Gaspar ad neophytos reuersendos abiit Amorim; ego Meacensibus prædicare Evangelium institui, cùm aliis, tum verò quibusdam è Cubi familia viris illustribus, qui ad nos vèritate cæperunt: ex iis tres, audito iam aliquoties verbo Domini, Baptismum à nobis vehementer efflagitant; sed idcirco differtur, ut interea meliùs Christiana rudimenta atque instituta percipiant. Auditores habemus mirum in modum curiosos; nullum quærendi finem faciunt, præsertim qui sunt è Ienxanana familia, quæ omni sublato numinis metu, corporis voluptates pecudum more persequitur. ii nihil in animum inducunt credere, nisi quod cernunt oculis, manibusque contrectant: quamobrem expugnantur difficillimè, nec nisi evidentibus planè demonstrationibus cedunt. Obiiciunt autem nobis inter alia; si quid est Deus, ut dicimus, idemque aded bonus est; cur ad hoc usque tempus

celauit

relauit bonitatem suam, eamque tam serò Iaponiis declarauit?
 responderetur autem ad hæc omnia sic, vt contradicere nequeant:
 sed tantæ, tam densæ illis tenebræ sunt, vt insolitam Euangelii lu-
 cem vix pauci admittant: qui tamen eo sunt ingenio atque indole
 præditi, vt vbi verbum Dei quasi terra semen acceperint, quo tar-
 dius acceptum, eo diligentius amplectantur ac foueant. In vniuer-
 sum auté, Iaponiorû ingenia ad Christianâ religionem in primis
 idonea sunt, præstantque non solum in cognoscenda veritate sedu-
 litatem ac studium, sed etiam in retinenda fidem atque constan-
 tiam. tres quidem ii, quos modò diximus, aulici, tanta in eò genere
 diligentia sunt, non modò vt Christianæ doctrinæ præceptiones
 ac formulas suo descriptas chirographo deinceps memoriæ man-
 dent. idque celerrimè, sed etiâ quæ ex concionibus nostris audire,
 domum regressi in commentarios referant, præsertim quæ de mû-
 di creatione, de immortalitate variisq; viribus ac facultatibus a-
 nimæ disseruntur. Eos deinde commentarios offerunt Socio nostro
 Damiano recognoscendos identidem. Et cum eiusmodi gentis na-
 tura, tum illud quoque vel maximè Christianam causam adiuuat,
 quod multæ sunt superstitionum sectæ, non solum diuersæ ac va-
 riæ, sed etiam inter se pugnant: quo facilius est, diabolica menda-
 cia fraudesque conuincere. Circa Meacum in patentibus campis
 plurima sunt idolorum phana, è quibus adii Christianorum ductu
 nonnulla: in iis quoddam est Amidæ sacrû ab vrbe quattuor serè
 passuum millibus, à prisca Imperatoribus conditum ac subinde re-
 nouatum. longitudine vlnarum centum circiter & quadraginta.
 ingentes habet valuas in medio. ingredientibus obicit sese sug-
 gestus, in quo Brachmanis habitu, perforatis auribus, mentoque
 & capite raso, ingens Amidæ statua confidet, supra statuam quasi
 pro vmbaculo pendent excepta catenis multa magnaque tintin-
 nabula: circa ludentium specie triginta cernuntur milies strictis
 telis armati; saltâtes Æthiopes, anus venefica, damonesque teter-
 rimi; effingitur etiâ certa quadâ imagine ventus, horrificoq; aspe-
 ctu tonitrua: ad hæc septeni gradus ad tēpli totius lōgitudinē por-
 riguntur: in iis ordine certo dispositæ vnus Canonis Amidæ filii
 imagines omnino mille, hinc inde quingenæ, eadē omnes forma,
 ore venusto, egregiè factæ, tricena brachia totidemque manus o-
 stentant: è quibus duo tantum ad reliqui corporis magnitudinem
 apta proportione conueniunt, cætera parua sunt, duo etiam lum-
 bos præcingunt. Singulæ porrò statuæ bina tenent iacula, pectus
 insignitæ septenis hominum vulticulis, corona capiti imposita
 cum diademate radiante. Sunt autem cuncta eius tēpli nō modò
 simula-

simulacra, sed etiam quæ diximus tintinnabula, & ipsæ catenæ magna obryzi auri copia scitè admodum ab imo ad summum usque verticem intacta sic, ut fulgorem intuentes oculi ferre vix possunt. locus est celeberrimus, multique eò longinquis è regionibus religionis causa confluunt.

Inde passuum intervallo duum circiter millium, collis attollitur, ad cuius radices veterem quandam academiam multis distinctam cœnobii tenui fluens aqua riuus circuit amœnissimus: multa ibi delubra, quorum in aliquibus magno cultu adoratur statua cacodæmonis, facie magis etiam, quam apud nos pingitur, fœda & horribili. in summo autem colle ingentia tria lignea templum ligneis item columnis mira crassitudine suspenduntur, infimo pavimento strato laterculis læuigatis. In eorum vno colossam immanis magnitudinis Xacæ signum, singulas habet ad dextram laeuamque statuas paulo minores: a tergo autem quoddam quasi folium exsurgit, ex quo sigillorum vnius palmi duo circiter millia prominent, infantisque præterea bini ferè quadragesima denique latius utrumque templi, sparis armati dæmones bini custodiunt: hæc autem aurata sunt omnia. Alterum est templum probandis & laurea donandis veteri academiarum more scholasticis destinatum. In eo pulpitum, vexillis compluribus è superiori pendentibus, eminet ligneum, in quod scalis tribus ascenditur: ibi mensa cum cathedra parata magistro, qui actibus etiam præsidet, itemque ad inum suggestum altera in usum discipulorum, qui eo iudicio probandus insignibusque doctrinæ publicè decorandus est. templum autem ipsum lacertæ seu stellioni dicuntur esse, quem vulgo Deum & præsidem litterarum & eruditionis existimant: huic nulla neque ara, nec statua, ut cæteris Diis erigitur, in summo tantum laqueari, multiplicem contortus in spiram, ingenti orbiculari depingitur forma, ut scholastici deum supplices venerantur, oculos mentemque simul ad superum cogantur attollere. Tertium phanum altitudine duo proxima superans, clausum offendimus. è regione sunt ades perambulata magnifica; scholasticorum id domicilium est. multa erant præterea ibidem visenda, sed imminente iam nocte reuertimus.

Hæc habui quæ ad vos in præsentia scriberem. ea si minus læta videbuntur, quod parum videlicet ad rei Christianæ amplificationem attineant; eo diligentius orandus erit vobis Dominus, ut de Ecclesiarum incrementis & rei Christianæ progressibus multa nobis in posterum ad vos, majore cum animi nostri vestroque fructu

fructu, spiritalique solatio scribere liceat. Quamquam post nostrum ab vrbe Firando discessum non pessimè posita est opera: Deo quippe adiuuante Iaponij sexaginta ad Christianorum numerum adiuncti sunt. Quod reliquum est, nos omnes pro sua clemètia Dominus perpetuo tueatur ac protegat. Meaco, pridie nonas Martias. MDLXV.

EIVSDEM AD SOCIOS.

Vobis velle maximè intelligo, id hisce litteris agam, vt Ecclesiastica primùm, tum cætera persequar. Quadragesimæ diebus Dominicis omnibus Gaspar Vilela Euangelium declarauit: quarta quaque feria Damianus noster de Pœnitentiæ Sacramento copiosè disseruit. sexta, facto missæ peracto, non destitit Iaponius puer, ex ijs quos educamus, de Passione Domini verba facere: quam in sententiâ, conuenientibus nocte neophytis, Vilela denuo disputabat, ijs præcipuè locis insistens, quibus auditores ad pietatem excitari maximè possent. Dominica in Palmis (quoad eius fieri potuit in tanta ædium angustia) Catholico more cæremoniisque transacta est. inde ex oppidis finitimis atque etiam remotioribus neophyti ad indulgentias (quas à summo Pontifice datas Catholico ritu proponimus) Paschalisque solennia frequentes venire cæperunt. in iis quidam cum vxoribus liberisque nobiles viri, quamquam lecticis aut equis vsi, tamen assidua pluuia valde vexati, pietatis laudem cumulare patientiæ meritis. Vilela ducentorum ferè & quinquaginta confesionibus auditis, quinta feria in cœna Domini mandatum Euangelicum de mutua dilectione publicè docuit. postea eum de Eucharistia suauissimè perorasset, cœlestem panem Christianis circiter sexaginta distribuit: qui cum ex intimo sensu, & gaudio spiritali, copiam funderent lacrymarum, sanè quàm ingenti nos affecere solatio. in sacello intimo Ludouicus Almeida sepulcrum erexerat ornatissimum. in eo Corpus Domini conditum est, armatique custodes adhibiti. Vespere, solennibus officijs persolutis, puer Iaponius in exponenda Passions Domini serie, collecta è quattuor Euangelistarum historiis, horas duas ferme consumpsit. quæ deinde explicatione potissimùm indigere sunt visa, in iis Vilela ex instituto declarandis immoratus est, suadens auditoribus pœnitentiâ; sed calcar videlicet currentibus: nã cum sæpe alias, tũ eo maximè anni tẽpore voluntarias ab sese pœnas, easque adeò acerbis exigere soliti sunt, summopere gratulandum